

ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИК ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВК 3.4. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ
ЗЗСО**

Освітня програма:	Початкова освіта
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	013 Початкова освіта
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація та управління освітнім процесом : регіональний аспект» для здобувачів освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта.

Розробник: к. пед. н., доц., доцент кафедри менеджменту Коробович Л.П.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти
Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри проф. Красовська О.О.

 (Красовська О.О.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта.

Гарант освітньої програми проф. Красовська О.О.

 (Красовська О.О.)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова (Сойко І.М.)

Коробович Л.П., 2023 рік
©Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»,
2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 013 Початкова освіта Освітня програма «Початкова освіта» Рівень вищої освіти другий магістерський	Вибіркові освітні компоненти	
		Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	8 год.
		Самостійна робота	
60 год.	72 год.		
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни : **«Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Основною метою курсу «Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО» є формування системи знань і розвиток здібностей здобувачів ступеня магістра, майбутніх управлінців у галузі освіти, що надасть менеджерам змогу в ході управління освітніми організаціями провадити організаційну, методичну, діагностичну, інноваційну діяльність, спрямовану на розвиток і ефективне використання їхнього педагогічного кадрового потенціалу. Предмет вивчення дисципліни — діяльність менеджерів освіти у сфері управління педагогічним персоналом освітньої організації в умовах Нової української освіти, закладів різних типів і форм власності.

Основними завданнями курсу є

- сприяти розумінню сутності та соціальної значущості управління педагогічним персоналом за сучасних умов, місця й ролі курсу в системі освітнього менеджменту та формуванні якостей управлінця;
- розвивати здібності до саморозвитку власних фахових якостей відповідно до службового становища в ієрархії управління закладами освіти;
- формувати здатність створення ефективної управлінської команди закладу освіти, яка високопрофесійно використовує людський потенціал у досягненні цілей організації;
- засвоїти методологічні засади управління педагогічним персоналом, використання соціальних і психологічних технологій управління;
- формувати знання інноваційних моделей управління професійного розвитку вчителів початкових класів Нової української школи;
- навчити аналізувати та узагальнювати власний професійно-педагогічний досвід, прагнути до саморозвитку та самовдосконалення;
- формувати вміння самостійно розробляти власну програму особистісно-професійного розвитку та виконувати її поетапно;
- формувати позитивне ставлення і прагнення майбутнього управлінця початкової школи до творчого оволодіння новітніми організаційно-управлінськими технологіями;
- спрямовувати студентів до педагогічної творчості, самостійності, креативності, дослідницької діяльності;
- формувати у майбутніх менеджерів освіти готовність до партнерської взаємодії, безперервного особистісного та професійного розвитку впродовж усього життя, до інноваційної професійної діяльності в умовах Нової української школи.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни : **«Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО»** студенти майбутні вчителі початкової школи, **набувають таких знань і вмінь.**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- концептуальні засади теорії організації й управління, планування та прогнозування кадрової роботи в організації, фахової орієнтації, якісного аналізу складу кадрів, організації та соціальної адаптації працівників, науково обґрунтованого добору та розставляння кадрів та теоретичні положення педагогічної інноватики, науково-понятійний апарат та нормативно-правове забезпечення організації управлінської діяльності у системі закладів освіти;
- основні тенденції розвитку організаційно-управлінських процесів в освіті;

- наукові передумови виникнення менеджменту освіти, історію розвитку педагогічного менеджменту в Україні та за рубежом, основні напрями інноваційних процесів у системі управління освітою на сучасному етапі її розвитку;
- психолого-педагогічні умови для здійснення управління розвитком педагогічного персоналу в закладах освіти;
- теоретичні основи традиційних та інноваційних технологій управління розвитком педагогічного персоналу;
- організації діловодства з використанням електронно-обчислювальної техніки, головні форми та джерела комплектування штату, оплати праці, матеріального й морального заохочування, напрямів їх удосконалювання;
- принципи кадрової політики, форми та методи планування й організації роботи з кадрами, систему фахового просування працівників, механізм професійно-кваліфікаційного зростання керівників і спеціалістів;
- особливості національної ділової культури, її роль і місце в системі управління педагогічним персоналом, психологічні й технологічні засади добору та перевірки персоналу;
- зміст і послідовність дій менеджера освіти в процесі розробки кадрової політики та стратегії освітньої організації, планування й організація управління педагогічним персоналом;

уміти:

- застосовувати отримані знання у різних сферах професійної діяльності, аналізувати погляди на природу кадрової політики та використання людського фактора (які вже існують або лише формуються);
- керувати розробкою кадрової політики освітньої установи, плануванням і прогнозуванням кадрової роботи, визначенням чисельності та складу працівників, задоволенням кадрових потреб;
- оцінювати кадри управління освітою, працювати з резервом керівників, із фахівцями та майстрами, організовувати навчання персоналу, керувати діяльністю служб з управління персоналом щодо планування та реалізації ділової кар'єри персоналу організації;
- використовувати методи формування стабільного висококваліфікованого педагогічного персоналу, оцінювання стану плинності кадрів, розробки та впровадження заходів щодо підвищення стабільності кадрів, керування мобільністю персоналу на виробництві;
- координувати діяльність усіх служб і підрозділів організації у сфері ефективного управління людськими ресурсами з огляду на людський фактор;
- керувати трудовою дисципліною, науковою організацією праці, звільненням працівників і плинністю персоналу;
- формувати організаційну культуру освітньої установи та менеджменту педагогічного персоналу на основі використання світового досвіду управління персоналом, особливостей національної ділової культури й менталітету народу;

- планувати й організовувати власну діяльність, сполучати в ній головні принципи управління, застосовувати залежно від ситуації найбільш доцільні й ефективні стилі та методи роботи, бути ознайомленим: із сучасними концепціями у сфері управління персоналу; з методами, техніками, використовуваними технологіями, передовими школами управління в галузі підготовки керівників кадрових служб і управління персоналом; з тенденціями розвитку та проблемами менеджменту педагогічного персоналу
- узагальнювати перспективний педагогічний досвід, використовувати надбання педагогів-новаторів у власній професійно-педагогічній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.

1. Сутність, особливості й види управління педагогічним персоналом.
2. Принципи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
3. Методи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
4. Поняття організаційної структури управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
5. Організаційні форми управлінської діяльності в ЗЗСО : рада школи; педагогічна рада; нарада при директорові школи; піклувальна рада.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (1, 2, 3, 4, 12, 13)

Тема 2. Організація методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.

1. Методична робота з педагогічним персоналом ЗЗСО : мета, завдання і структура
2. Функції методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.
3. Принципи методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.
4. Зміст методичної роботи в школі з педагогічним персоналом ЗЗСО.
5. Форми організації методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО : індивідуальні форми; колективні форми; планування роботи методичних об'єднань ЗЗСО.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 3. Система роботи з передовим педагогічним досвідом.

1. Поняття про передовий педагогічний досвід.
2. Виявлення передового педагогічного досвіду.
3. Методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду.
4. Технологія впровадження передового педагогічного досвіду.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 4. Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації.

1. Поняття про технології управління персоналом ЗЗСО.
2. Технологія педагогічного менеджменту, технологія управління розвитком школи, технологія методичної роботи в школі, технологія педагогічного експерименту, технологія проектування.
3. Технологія наймання, добору, приймання та розставляння персоналу. Сутність контрактної системи наймання.
4. Поняття й етапи ділової кар'єри педагогічного персоналу. Система службово-професійного просування.
5. Робота з кадровим резервом. Вивільнення персоналу. Відмінність технології управління педагогічним персоналом від технології управління людськими ресурсами.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 5. Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу.

1. Організація системи навчання персоналу.
2. Виникнення та зміст концепції безперервної освіти. Безперервне навчання управлінських працівників і спеціалістів.
3. Організація та методологічне забезпечення системи безперервного навчання педагогічних кадрів.
4. Методика обчислення розрахунків витрат на підвищення педагогічної кваліфікації. Організація внутрішньо-організаційного навчання.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 6. Діловодство в початковій школі.

1. Загальні положення діловодства в ЗЗСО.
2. Організаційно-розпорядча документація в школі.
3. Документація із особового складу.
4. Вимоги й особливості ведення вчителем початкових класів шкільної документації.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 7. Оцінка результатів діяльності персоналу кадрових служб.

1. Оцінка результатів праці як функція управління персоналом.
2. Фактори, що впливають на ефективність управління персоналом. Класифікація чинників, урахуваних в оцінюванні результативності праці.

3. Результати праці керівника. Результати праці спеціалістів. Умови ефективної оцінки результативності праці.
4. Основні методи оцінювання результативності праці управлінських працівників.
5. Показники результативної діяльності. Оцінка результатів діяльності.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

Тема 8. Зарубіжний досвід управління персоналом і його розвитком в освітній організації.

1. Досвід профорієнтації Західній Європі.
2. Досвід профорієнтації в США та Канаді.
3. Досвід профорієнтації в Японії.

Література: базова (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.	12	2	2	-	8	12	2	-	-	10
Тема 2. Організація методичної роботи педагогічним персоналом ЗЗСО.	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8
Тема 3. Система роботи з передовим педагогічним досвідом.	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8

Тема 4. Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації.	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8
Тема 5. Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу.	12	2	2	-	8	10	-	-	-	10
Тема 6. Діловодство в початковій школі.	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8
Тема 7. Оцінка результатів діяльності персоналу кадрових служб.	12	2	2	-	8	10	-	-	-	10
Тема 8. Зарубіжний досвід управління персоналом і його розвитком в освітній організації.	6	2	-	-	4	10	-	-	-	10
Всього	90	16	14	-	60	90	10	8	-	72

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.	2
2	Тема 2. Організація методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.	2/2
3	Тема 3. Система роботи з передовим педагогічним досвідом.	2/2
4	Тема 4. Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації.	2/2

5	Тема 5. Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу.	2
7	Тема 6. Діловодство в початковій школі.	2/2
8	Тема 7. Оцінка результатів діяльності персоналу кадрових служб.	2
	Всього	14/8

6. Самостійна робота

№	Тема (кількість годин)	Завдання	К-сть годин
1	Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.	<p>1. Підготуйте есе на тему за власним вибором: Роль педагогічної ради в організації педагогічного колективу. Психологічне забезпечення роботи педагогічної ради навчального закладу. Діяльність ради школи у системі державно-громадського управління навчальним закладом.</p> <p>2. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Розвиток теорії управління початковою школою в Україні. Наукові підходи до науки управління навчальним закладом. Початкова школа як педагогічна система й об'єкт управління.</p> <p>3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Становлення і розвиток науки управління в галузі освіти. Наукові підходи до науки управління навчальним закладом.</p>	8/10
2	Тема 2. Організація методичної роботи педагогічним персоналом ЗЗСО.	<p>1. Підготуйте есе на тему за власним вибором: Активні форми внутрішкільної методичної роботи з учителями початкових класів. Роль методичного кабінету в професійному зростанні педагогічних працівників. Упровадження інтерактивних методів і форм роботи в систему методичної роботи.</p> <p>2. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Педагогічна діагностика в системі методичної роботи. Науково-дослідницька діяльність у системі методичної роботи. Розвиток творчої активності педагогічних працівників у</p>	8/8

		системі методичної роботи.	
		3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Документація методичних об'єднань. Організаційна структура методичної роботи. Права і обов'язки учасників методичної роботи.	
3	Тема 3. Система роботи з передовим педагогічним досвідом.	1. Підготуйте есе на тему за власним вибором: Учитель-новатор, основні складові його досвіду. Педагогічний досвід та інновації: спільне і відмінне. 2. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Передовий педагогічний досвід: інноваційні форми впровадження та поширення в навчальних закладах та освітніх установах. Перспективний педагогічний досвід учителів початкових класів України. 3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Педагогічний досвід як єдність теорії і практики. Педагогічний досвід як продукт пошуково-експериментальної діяльності педагогів-новаторів.	8/8
4	Тема 4. Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації.	1. Підготуйте есе на тему за власним вибором: Базові основи неперервної педагогічної освіти. Педагогічна самоосвіта як індивідуальний процес підвищення кваліфікації. 2. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Джерела самоосвіти вчителя : книжки (наукова, науково-методична, методична, публіцистична, художня та інші літератури); фахова періодика (газети, журнали); Інтернет; телебачення; відео, аудіо інформація; семінари, круглі столи, конференції; майстер-класи. Джерела самоосвіти вчителя : курси підвищення кваліфікації; екскурсії, театри, виставки, музеї, концерти; заходи з обміну досвідом; різноманітні курси. Результат самоосвіти вчителів: доповіді, виступи на семінарі, педагогічні раді, методичному об'єднанні; реферату; програми; методичного посібника. Результат самоосвіти вчителів: статті до фахового видання; дидактичного матеріалу;	8/8

		науково-методичної розробки; проекту; методичного чи діагностичного кейсу.	
		<p>3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором :</p> <p>Проаналізувати орієнтовну навчальну програму підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів НУШ.</p>	
5	Тема 5. Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу.	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором:</p> <p>Інноваційні форми роботи з педагогічними кадрами.</p> <p>Екзистенційна бесіда як метод роботи психолога з педагогом.</p> <p>Роль коучингу у створенні умов для самонавчання, особистісно-професійного зростання педагогів.</p> <p>Ділові ігри : імітаційні, операційні, рольові, психосоціодрама - метод активного навчання педагога.</p> <p>Аналіз продуктів творчої діяльності - метод для визначення міри новизни й оригінальності в роботі педагога.</p> <p>Технологія інтерв'язії як професійний обмін інформацією.</p> <p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором:</p> <p>Індивідуальна науково-методична самоосвітня робота педагогів.</p> <p>Інноваційні форми роботи вчителя: проект; розроблення електронних уроків; розроблення пакету тестового матеріалу; створення особистої методичної чи предметної веб-сторінки.</p> <p>Нетрадиційні форми проведення засідання педради.</p> <p>Досвід роботи вчителів «Перлини педагогічної творчості», «Інформаційний каталог перспективного педагогічного досвіду».</p> <p>Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором :</p> <p>Особливості функціонування науково-методичної ради вчителів.</p> <p>Технологія підготовки і проведення засідання педагогічної ради.</p> <p>Робота шкільних методичних об'єднань</p>	8/8

		учителів. Інструктивно-методичних наради адміністрації з молодими вчителями.	
6	Тема 6. Діловодство в початковій школі.	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Значення діловодства у здійсненні процесу управління. Уніфікація і стандартизація управлінських документів у початковій школі.</p> <p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Документ, його роль і місце в управлінні початковою школою. Застосування Інтернет-технологій для автоматизації документообігу в школі. Резюме як різновид документу щодо особового складу. Його структура та особливості подання. Класний журнал, зошит, щоденник – особливості використання і вимоги до складання.</p> <p>Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Загальні вимоги до організації діловодства в школі. Загальні правила оформлення службових документів.</p>	8/10
7	Тема 7. Оцінка результатів діяльності персоналу кадрових служб.	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Етичні вимоги до контролю в школі. Етичні вимоги до оцінювання діяльності педагогічних кадрів.</p> <p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі.</p> <p>Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі. Аналіз зовнішнього середовища школи.</p>	8/10
8	Тема 8. Зарубіжний досвід управління	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Роль зарубіжного досвіду управління персоналом і його розвитком в освітній організації.</p>	4/10

	персоналом і його розвитком освітній організації.	в	Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Досвід профорієнтації Західній Європі. Досвід профорієнтації в США та Канаді. Досвід профорієнтації в Японії.	
			Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Законодавство зарубіжних країн у сфері управління персоналом і його розвитком в освітній організації.	
ВСЬОГО				60/72

7. Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Форми контролю	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Літ-ра	К-сть балів
Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	базова (3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)	8
Тема 2. Організація методичної роботи педагогічним персоналом ЗЗСО	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку планів і програм розвитк.	базова (3, 4, 5, 8, 9, 19, 20, 21); допоміжна (3, 9, 12, 13)	8
Тема 3. Система роботи	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка,	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових	базова (4, 5, 19, 20, 21);	8

передовим педагогічним досвідом	аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	допоміжна (1, 13, 14)	
Тема 4. Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	базова (2, 4, 5, 6, 9, 19, 20, 21); допоміжна (2, 11, 12)	8
Тема 5. Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	базова (4, 5, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (2, 5, 9)	8
Тема 6. Діловодство в початковій школі	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	базова (4, 5, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (2, 5, 9)	8
Тема 7. Оцінка	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу,	базова (4, 5, 7, 8, 19,	8

результатів діяльності персоналу кадрових служб	тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	20, 21); допоміжна (2, 5, 9)	
Тема 8. Зарубіжний досвід управління персоналом його розвитком освітній організації	Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), поточне тестування, перевірка, аналіз та оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, підготовка завдань самостійної та індивідуальної роботи: есеїв, відео презентацій, індивідуальних аналітичних повідомлень, планів і програм розвитку.	базова (4, 5, 7, 8, 19, 20, 21); допоміжна (2, 5, 9)	4
ВСЬОГО				60

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «**Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО**» виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні іспиту з дисципліни «**Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО**».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності;
- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення професійно орієнтованих завдань;
- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати педагогічної освітєоретичні й емпіричні дані;
- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення виконаної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- Оволодіння теоретичними знаннями та практичними педагогічними вміннями щодо планування, організації зображувальної діяльності в закладах дошкільної освіти.

- Формування широкого професійно педагогічного і загальнокультурного світогляду.

- Уміння аналізувати та інтерпретувати психолого-педагогічну та методичну, літературу. Уміння коротко, логічно викласти свої думки, хід і результати аналізу наукових джерел.

- Здатність здійснити свій внесок, творчий підхід у розробку обраного завдання, виявити набуті професійно педагогічні якості: педагогічну креативність, здібності планування та організації занять методичні вміння і навички.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Для закріплення теоретичних знань і практичних умінь з дисципліни студентам пропонується виконати індивідуальні завдання.

Теми індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе на тему за власним вибором:

Роль педагогічної ради в організації педагогічного колективу.

Психологічне забезпечення роботи педагогічної ради навчального закладу.

Діяльність ради школи у системі державно-громадського управління навчальним закладом.

Активні форми внутрішкільної методичної роботи з учителями початкових класів.

Роль методичного кабінету в професійному зростанні педагогічних працівників.

Упровадження інтерактивних методів і форм роботи в систему методичної роботи.

Учитель-новатор, основні складові його досвіду. Педагогічний досвід та інновації: спільне і відмінне.

Базові основи неперервної педагогічної освіти. Педагогічна самоосвіта як індивідуальний процес підвищення кваліфікації.

Інноваційні форми роботи з педагогічними кадрами.

Екзистенційна бесіда як метод роботи психолога з педагогом.

Роль коучингу у створенні умов для самонавчання, особистісно-професійного зростання педагогів.

Ділові ігри : імітаційні, операційні, рольові, психосоціодрама - метод активного навчання педагога.

Аналіз продуктів творчої діяльності - метод для визначення міри новизни й оригінальності в роботі педагога.

Технологія інтерв'язі як професійний обмін інформацією.

Значення діловодства у здійсненні процесу управління.

Уніфікація і стандартизація управлінських документів у початковій школі.

Етичні вимоги до контролю в школі. Етичні вимоги до оцінювання діяльності педагогічних кадрів.

2. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором:

Розвиток теорії управління початковою школою в Україні.
Наукові підходи до науки управління навчальним закладом.
Початкова школа як педагогічна система й об'єкт управління.
Педагогічна діагностика в системі методичної роботи.
Науково-дослідницька діяльність у системі методичної роботи.
Розвиток творчої активності педагогічних працівників у системі методичної роботи.
Передовий педагогічний досвід: інноваційні форми впровадження та поширення в навчальних закладах та освітніх установах.
Перспективний педагогічний досвід учителів початкових класів України.
Джерела самоосвіти вчителя : книжки (наукова, науково-методична, методична, публіцистична, художня та інші літератури); фахова періодика (газети, журнали); Інтернет; телебачення; відео, аудіо інформація; семінари, круглі столи, конференції; майстер-класи.
Джерела самоосвіти вчителя : курси підвищення кваліфікації; екскурсії, театри, виставки, музеї, концерти; заходи з обміну досвідом; різноманітні курси.
Результат самоосвіти вчителів: доповіді, виступи на семінарі, педагогічні раді, методичному об'єднанні; реферату; програми; методичного посібника.
Результат самоосвіти вчителів: статті до фахового видання; дидактичного матеріалу; науково-методичної розробки; проекту; методичного чи діагностичного кейсу.
Індивідуальна науково-методична самоосвітня робота педагогів.
Інноваційні форми роботи вчителя: проект; розроблення електронних уроків; розроблення пакету тестового матеріалу; створення особистої методичної чи предметної веб-сторінки.
Нетрадиційні форми проведення засідання педради.
Досвід роботи вчителів «Перлини педагогічної творчості», «Інформаційний каталог перспективного педагогічного досвіду».
Документ, його роль і місце в управлінні початковою школою.
Застосування Інтернет-технологій для автоматизації документообігу в школі.
Резюме як різновид документу щодо особового складу. Його структура та особливості подання.
Класний журнал, зошит, щоденник – особливості використання і вимоги до складання.
Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі.

3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором :

Становлення і розвиток науки управління в галузі освіти.
Наукові підходи до науки управління навчальним закладом.
Документація методичних об'єднань.
Організаційна структура методичної роботи.

Права і обов'язки учасників методичної роботи.
Педагогічний досвід як єдність теорії і практики.
Педагогічний досвід як продукт пошуково-експериментальної діяльності педагогів-новаторів.
Проаналізувати орієнтовну навчальну програму підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів НУШ.
Особливості функціонування науково-методичної ради вчителів.
Технологія підготовки і проведення засідання педагогічної ради.
Робота шкільних методичних об'єднань учителів.
Інструктивно-методичних наради адміністрації з молодими вчителями.
Загальні вимоги до організації діловодства в школі.
Загальні правила оформлення службових документів.
Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі.
Аналіз зовнішнього середовища школи.

8. Методи навчання

Словесні : розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення, вербалізація педагогічних ситуацій, наукових статей, філософських та літературних творів, фасилітація.

Практичні : пошуковий (дослідницький), частково-пошуковий (евристичний), проблемний, репродуктивний, метод проєктної діяльності, навчально-педагогічні ігри, колективна творча робота, групова робота та ін.

Наочні : інформаційно-рецептивний, спостереження, обстеження, візуалізація, демонстрація ППЗ, демонстрація медіа-презентацій Power Point, Sway.

9. Методи контролю

Усне опитування (індивідуальне та фронтальне), перевірка завдань самостійної роботи, перевірка письмових ректорських та модульних контрольні роботи, поточне та підсумкове тестування, аналіз та оцінювання творчих робіт, підсумковий контроль.

10. ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ

1. Сутність, особливості й види управління педагогічним персоналом.
2. Принципи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
3. Методи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
4. Поняття організаційної структури управління педагогічним персоналом ЗЗСО.
5. Організаційні форми управлінської діяльності в ЗЗСО : рада школи; педагогічна рада; нарада при директорові школи; піклувальна рада.
6. Методична робота з педагогічним персоналом ЗЗСО : мета, завдання і структура

7. Функції методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.
8. Принципи методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО.
9. Зміст методичної роботи в школі з педагогічним персоналом ЗЗСО.
10. Форми організації методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО : індивідуальні форми; колективні форми; планування роботи методичних об'єднань ЗЗСО.
11. Поняття про передовий педагогічний досвід.
12. Виявлення передового педагогічного досвіду.
13. Методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду.
14. Технологія впровадження передового педагогічного досвіду.
15. Програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, вчителів початкових класів.
16. Науково-методична робота для підвищення компетентності вчителя.
17. Методична робота з молодими педагогами — удосконалення процесу формування основних професійних якостей.
18. Інноваційні форми роботи з педагогічними кадрами.
19. Екзистенційна бесіда як метод роботи психолога з педагогом.
20. Роль коучингу у створенні умов для самонавчання, особистісно-професійного зростання педагогів.
21. Ділові ігри : імітаційні, операційні, рольові, психосоціодрама - метод активного навчання педагога.
22. Аналіз продуктів творчої діяльності - метод для визначення міри новизни й оригінальності в роботі педагога.
23. Технологія інтерв'язі як професійний обмін інформацією.
24. Групова дискусія «панельна дискусія» «круглий стіл» симпозиум форум дебати «мозковий штурм» техніка акваріуму – колективне обговорення інформації, ідей, думок, передбачень, питань.
25. Сінемалогія - аналітико-пізнавальний процес, спосіб пізнання внутрішнього світу людини.
26. Афірмації - стислі вислови, мікропрограми для підсвідомості.
27. Педагогічні рефлексивні одиниці корекційно-розвивальної роботи.
28. Особливості функціонування науково-методичної ради вчителів.
29. Технологія підготовки і проведення засідання педагогічної ради.
30. Робота шкільних методичних об'єднань учителів.
31. Інструктивно-методичних наради адміністрації з молодими вчителями.
32. Індивідуальна науково-методична самоосвітня робота педагогів.
33. Інноваційні форми роботи вчителя: проект; розроблення електронних уроків; розроблення пакету тестового матеріалу; створення особистої методичної чи предметної веб-сторінки.
34. Нетрадиційні форми проведення засідання педради.
35. Досвід роботи вчителів «Перлини педагогічної творчості», «Інформаційний каталог перспективного педагогічного досвіду».

36. Науково-методичні форми роботи вчителя: методичний посібник; збірка; стаття до фахового видання; науково-методична розробка; портфоліо; створення термінологічного словника; творчий звіт.
37. Традиційні форми роботи вчителя : доповіді; виступи на семінарах; виступи на засіданнях педагогічної ради; виступ на засіданнях методичного об'єднання.
38. Традиційні форми роботи вчителя : дидактичний матеріал; розроблення пакету стандартного поурочного планування з теми чи групи тем; комплект дидактичного матеріалу з предмета; збірники практичних і контрольних робіт.
39. Традиційні форми роботи вчителя : розроблення комплекту роздаткового матеріалу з предмета; розроблення тематичних класних годин, батьківських зборів чи позакласних заходів.
40. Традиційні форми роботи вчителя : розроблення пакету матеріалу для підготовки учнів до олімпіад; база питань і завдань з предмета.
41. Управлінські, науково-методичні, виховні програми цілісної системи діяльності школи.
42. Основні віхи проекту Закону України Про освіту дорослих (2023).
43. Добір педагогічних працівників відповідно до критеріїв функціональної діяльності згідно з рівнем його професіоналізму, визначення посади (функціонального місця працівника в системі діяльності організації), оформлення найму на роботу.
44. Технологія наймання, добору, приймання та розставляння персоналу.
45. Сутність контрактної системи наймання.
46. Поняття й етапи ділової кар'єри педагогічного персоналу.
47. Система службово-професійного просування.
48. Робота з кадровим резервом.
49. Вивільнення персоналу.
50. Відмінність технології управління педагогічним персоналом від технології управління людськими ресурсами.
51. Організація системи навчання персоналу.
52. Виникнення та зміст концепції безперервної освіти.
53. Безперервне навчання управлінських працівників і спеціалістів.
54. Організація та методологічне забезпечення системи безперервного навчання педагогічних кадрів.
55. Методика обчислення розрахунків витрат на підвищення педагогічної кваліфікації.
56. Організація внутрішньо-організаційного навчання.
57. Загальні положення діловодства в ЗЗСО.
58. Документ, його роль і місце в управлінні початковою школою.
59. Застосування Інтернет-технологій для автоматизації документообігу в школі.
60. Резюме як різновид документу щодо особового складу. Його структура та особливості подання.

- 61.Класний журнал, зошит, щоденник – особливості використання і вимоги до складання.
- 62.Організаційно-розпорядча документація в школі.
- 63.Документація із особового складу.
- 64.Вимоги й особливості ведення вчителем початкових класів шкільної документації.
- 65.Інструктивно-методичних наради адміністрації з молодими вчителями.
- 66.Загальні вимоги до організації діловодства в школі.
- 67.Загальні правила оформлення службових документів.
- 68.Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі.
- 69.Аналіз зовнішнього середовища школи.
- 70.Оцінка результатів праці як функція управління персоналом.
- 71.Фактори, що впливають на ефективність управління персоналом.
- 72.Класифікація чинників, урахуваних в оцінювання результативності праці.
- 73.Результати праці керівника.
- 74.Результати праці спеціалістів.
- 75.Умови ефективно оцінки результативності праці.
- 76.Основні методи оцінювання результативності праці управлінських працівників.
- 77.Показники результативної діяльності. Оцінка результатів діяльності.
- 78.Досвід профорієнтації Західній Європі.
- 79.Досвід профорієнтації в США та Канаді.
- 80.Досвід профорієнтації в Японії.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Сума
								Екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
8	8	8	8	8	8	8	4	40

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати	відмінно

		теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не	незадовільно з обов'язковим

		вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	повторним вивченням дисципліни
--	--	--	--------------------------------

12. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Авшенюк Н.М. Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному просторі: монографія авт. кол.: Н.М. Авшенюк, В.О. Кудін, О.І. Огієнко та ін. Київ: ВИДАВ. 2011. 342 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/2328/1/Binder1.pdf>
2. Карявка С. Мотивація як засіб саморозвитку й самореалізації: з досвіду роботи вчителя [навчально-методичний посібник]. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2021. 100 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/464.pdf>
3. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи: збірник наукових статей / [колектив авторів]; за ред. Кременя В.Г., Ничкало Н.Г.; укл. Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б. Київ: Знання України, 2018. 616 с. URL: <http://surl.li/htfer>
4. Красовська О. О. Глобалізаційні процеси та європейські моделі управління освітою в умовах трансферу національних систем освіти. *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу* : монографія / авт. кол. : Красовська О.О., Максимчук Н.С., Міськова Н.М. та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 66-100.
5. Красовська О.О., Сойко І.М., Хом'як О. А. Стратегії педагогіки партнерства в педагогічній деонтології Василя Сухомлинського. *Інноваційна педагогіка*. Фаховий науковий журнал. Випуск № 45, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 25-28. URL:

- https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91247/1/Levenok_interactive_learning_tools.pdf;jsessionid=DC7FFF5933034662069FA6F273AFC859
6. Красовська, О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: [монографія]. Рівне: О. Зень. 2017, 480 с. URL: <http://surl.li/htkho>
 7. Любченко Н. В. Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект: наук.-метод. посіб. / за ред. Є. Р. Чернишової // Ун-т менедж. освіти НАПН України. К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2013. 256 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/cipo/kaf_derg_slug/material_diyaln/upravl_nauk_metod_diyaln.pdf
 8. Методична скарбниця: науково-методичний посібник. Випуск 1 / упоряд. : О.С. Бобкова, М.П. Гончарук / за заг. ред. Н.І. Клокар, Є.М. Бачинської Біла Церква : КОПОПК, 2014. 124 с. URL: <https://repository.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2016/08/Posibnyk-metod.-skarb.pdf>
 9. Нежинська О.О. Основи коучингу: навчальний посібник. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с. URL: <http://surl.li/afzfl>
 10. Неперервна педагогічна освіта в зарубіжних країнах: інформаційно-аналітичні матеріали / [Авшенюк Н.М., Годлевська К.В., Дяченко Л.М., Котун К.В., Марусинець М.М., Огієнко О.І., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.]; за заг. ред. Н.М. Авшенюк. Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2018. 150 с. URL: <http://surl.li/htcax>
 11. Організація освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти з використанням електронних технологій навчання: методичні рекомендації / за заг. ред. Л. Л. Ляхоцької; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». Київ. 2017. 198 с. <http://surl.li/htfgt>
 12. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи : монографія / За заг. ред. акад. Н.Г. Ничкало, акад. І.Ф. Прокопенка. Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих імені І. Зязюна НАПН України, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 546 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c3c2971-44f9-4da0-b8e4-65d20ca0e35c/content>
 13. Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика: [монографія] / авт. кол.: Аніщенко О.В., Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л. Є.; за ред. Аніщенко О.В. К.: ІПООД НАПН України, 2016. 354 с. URL: http://ipood.com.ua/data/NDR/Andragogika/2016_Monograph_andragogy.pdf
 14. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали I Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції

- 28.02.2017 р.) / За заг.ред.к.пед.наук, доцента Серих Л.В. Суми: НІКО, 2017. 392 с. URL: <https://www.calameo.com/books/005096777c767551df3e8>
15. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія / за ред. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 427 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154897499.pdf>
 16. Положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки України № 805 від 9.09.2022 року. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/63c13a44672e6895965663.pdf>
 17. Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України № 1094 від 24.12.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#n16>
 18. Програма тестування вчителів початкової школи. URL: <https://osvita.ua/school/teacher-certification/63198/>
 19. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів / Автори-упоряд.: В. Є. Берека, А. В. Галас. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 496 с. URL: <http://surl.li/foyeh>
 20. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с. URL: <http://surl.li/htbjb>
 21. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf
 22. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів: колективна монографія / Зязюн І.А., Лаврінченко О.А., Солдатенко М.М., Семенов О.М., Пономаревський С.Б., Іванова Т.В., Боровік О.М., Грищенко О.А., Тринус О.В., Падалка О.С. Національна академія педагогічних наук України Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ. 2015. 340 с. URL: http://ipood.com.ua/data/NDR/Pedmaister/monograph_pedmaister2015.pdf
 23. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посіб. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с. URL : https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/osvitology/book_sisoeva-internet.pdf
 24. Сігаєва Л.Є. Розвиток освіти дорослих в Україні (друга половина ХХ ст.-початок ХХІ ст. [Текст]: монографія. АПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. Київ: ТОВ ВД «ЕКМО». 2010. 420 с. URL : <http://surl.li/hthzl>
 25. Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога. / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В.

- Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 273 с. URL: <http://surl.li/htifx>
26. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк, Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. К.: Талком, 2019. 320 с. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/383%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/383%20(1).pdf)
27. Управління початковою школою : навч. посіб. / Ольга Валеріївна Лебідь. 2015. 311 с. URL: <http://surl.li/hszod>

Допоміжна

1. Айзікова Л. В. Концепція навчання протягом життя у міжнародних документах і дослідженнях. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Педагогіка. 2012. Т. 199. Вип. 187. С. 62–64. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/199-187-10.pdf>
2. Венгловська О. А., Куземко Л. В., Новик І. М. Особистісно-професійний розвиток студентів педагогічних спеціальностей у центрах компетентностей. Молодий вчений. 2017. №11. С. 281–284. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/ua/archive/51/>
3. Вітюк В. В. Професійний розвиток учителя в умовах післядипломної педагогічної освіти [текст]. Педагогічний пошук. 2015. № 2 (86). С. 28–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2015_2_9
4. Воротникова І. П. Освітній портал як складова освітньо-інформаційного середовища післядипломної педагогічної освіти. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/ges/vyp7/konf4/Vorotnikov.pdf
5. Гончарук А. Неформальна освіта дорослих у країнах ЄС. Педагогічні науки. 2012. № 54. С. 31–36. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/964/1/Goncha.pdf>
6. Діалог, переговори та дебати: посіб. для вчит. / Павленко Ольга, Сизенко Анастасія, Декшна Тетяна, Лобойко Мирослава, МакМюррей А. та ін.; British Council. Київ : Симоненко О. І., 2021. 114 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/465.pdf>
7. Духовно-моральне виховання особистості : теорія та практика : науково-методичний посібник / за заг. ред. канд. пед. наук, доцента Л. М. Михайлової. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 250 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/213.pdf>
8. Емоційно-вольова саморегуляція як важлива умова збереження психічного та фізичного здоров'я педагога. Збірник матеріалів обласної науково-практичної інтернет-конференції / укладач І.М.Руденко. Черкаси, 2020. 95 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/312.pdf>
9. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38. ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

10. Іванюк Г., Венгловська О., Антипін Є. Особистісно-професійний розвиток майбутніх педагогів у процесі навчальних практик. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2020. №2. С. 25-34. URL: <http://npo.kubg.edu.ua/article/view/206937>.
11. Кендюхова А.А. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: [навчально-методичний посібник] / А.А. Кендюхова. – Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 36 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/373.pdf>
12. Клясен Н.Л. Діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах модернізації галузі освіти в Україні. Післядипломна освіта в Україні» Київ. 2014. Вип. 2, С. 10-13. URL: <https://www.airo.com.ua/diyalnist-zakladiv-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti-v-umovah-modernizatsiyi-osvitnoyi-galuzi-v-ukrayini/>
13. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. № 1176 URL : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/.
14. Концепція «Нової української школи» /Міністерство освіти і науки від 27.10.2016. URL: <http://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
15. Концепція розвитку педагогічної освіти /Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 №776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
16. Красовська О.О., Міськова Н.М., Сойко І.М., Хом'як О. А. Технології підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування проєктного навчання. *Інноваційна педагогіка*. Фаховий науковий журнал. Випуск № 49, Том 1. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 138-143. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/49/part_1/49-1_2022.pdf
17. Красовська О.О., Міськова Н.М., Сойко І.М., Хом'як О. А. Формування діяльнісно-технологічної готовності майбутнього вчителя до навчання освітніх галузей державного стандарту початкової школи. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2022. № 7(12) 2022. С. 195-209. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/61>
18. Куземко Л.В., Новик І.М. Сучасні аспекти особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів. *Pedagogical and psychological sciences: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Volume 1*. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2018. 241–258 р. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25503/1/L_Kuzemko_I_Novyk_PPS_2018.pdf
19. Майстерність учителя / За книгами Д.Лемова «Майстерність учителя», А.Гіна «Прийоми педагогічної техніки», А.Кроуфорда «Технології

- розвитку критичного мислення учнів» zno.ua, 2017. 68 с. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/466%20(2).pdf
20. Меморандум Європейської комісії 2000. Рекомендація 1437 (2000) «Про неформальну освіту» [електронний ресурс]. URL : [http://www.coe.kiev.ua/docs/pace/rec1437\(2000\).htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/pace/rec1437(2000).htm)
21. Неформальна освіта педагога – навчання з задоволенням. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/268-qqq-16-m11-24-11-2016-neformalna-osvta-pedagoga-navchannya-z-zadovolennyam>.
22. Пекар І. Роль неформальної освіти у сучасному суспільстві URL: <http://business-territory.com/articles/rol-neformalno%D1%97-osv%D1%96ti-u-suchasnomu-susp%D1%96lstv%D1%96>
23. Портфоліо учителя, як форма аналізу та оцінки результатів його діяльності: методичні рекомендації [Електронне видання] / Л. М. Бабченко Дніпро: Середняк Т. К., 2019, 21 с. URL : file:///C:/Users/user/Downloads/209.pdf
24. Проект Закону України «Про національну систему кваліфікацій» URL: http://gka2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=35869.
25. Проект Закону Про освіту дорослих. URL : <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-osvitu-doroslikh>
26. Про освіту : Закон України від 27 вересня 2017 №178–179. Дата оновлення: 30.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
27. Про затвердження Орієнтовної навчальної програми підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097729-18#Text>
28. Рекомендації Асамблеї Ради Європи 1437 (2000) «Про неформальну освіту». URL : <http://coe.kiev.ua/bul/bul9/text30htm>
29. Самооцінювання: як скласти пазли ? [методичні рекомендації] / укладачі: Олена ПОЛОВЕНКО, Оксана ПОБЕРЕЖЕЦЬ. Кропивницький: КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2021. 40 с. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/427.pdf
30. Сігаєва Л. Неперервна освіта – пріоритетний напрям розвитку педагогічної науки. Професійна освіта : педагогіка і психологія / за редакцією Тадеуша Левовицького, Іоланти Більш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. Польща.: Видавництво Вищої Педагогічної Школи у Ченстохові. 2001. С. 264-269. URL : <http://surl.li/htjkc>
31. Сігаєва Л. Характеристика структури освіти дорослих в сучасній Україні. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2011. Вип. 59. С. 38–42. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/7311/>
32. Сорочан Т. М. Методологія змін у системі післядипломної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. 2016. № 4. С. 24-31. URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/pip/inde...

33. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник / Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Житомир : ТОВ «Видавничий дім Бук-Друк», 2021, 100 с. URL : <file:///C:/Users/user/Downloads/469.pdf>
34. Рекомендації Асамблеї Ради Європи 1437 (2020) «Про неформальну освіту». URL : <http://coe.kiev.ua/bul/bul9/text30htm>
35. Шкільна медіація. Посібник для шкільних служб медіації / Авторі-упорядники: О.Дацько, В.Боченкова, В.Якименко. Черкаси, 2019. 24 с. URL : <file:///C:/Users/user/Downloads/473.pdf>

14.Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Освітній портал URL: <http://www.ocbita.kiev.ua/index.html>
3. Бібліотеки Бібліотечний світ України URL: <http://www.ukrlibword.kiev.ua>
4. Бібліотека Верховної Ради України Українська Академія державного управління при Президентові України URL: <http://www.academy.kiev.ua>
5. Державна науково-технічна бібліотека України URL:<http://www.gntb.nt.org>
6. Наукова бібліотека ім. Максимовича URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
7. Філософія в Україні. Електронна бібліотека URL: <http://www.philosophy.kiev.ua/lib>
8. Національна парламентська бібліотека URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
9. Національна бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua> Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка <http://www.brama.com/ntsa/ukr.html>
10. Публічна бібліотека ім. Лесі Українкою. Києва URL: <http://lucl.lucl.kiev.ua>
11. Науково-довідкова бібліотека центральних державних архівів України URL: <http://www.ndlib.archives.gov.ua>
12. Національний педагогічний університетім. М.П. Драгоманова URL: <http://www.npu.kiev.ua>
13. Національний університет імені Т.Г. Шевченка URL: <http://www.univ.kiev.ua>
14. Національна бібліотека Україниім. В.Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>
15. Державна освітянська бібліотекаУкраїни URL: <http://www.edu-ua.net/library>
16. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
17. Державні бібліотеки України та інших країн. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
18. Освітні ресурси. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources/
19. Музей Миру | MEGU - МEGУ URL: <https://www.megu.edu.ua/uk/muzej-myru>